

Sebe je vsak četrtik in velja za polnino vred ali v Mariboru s polnino na dom za celo leto 20 K. Pol leta 20 K. za četrto leto 20 K. Izven Jugoslavije 50 K. Maročnina se pošlje na upravitelstvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru, Koroska cesta št. 5. List se dopolnjuje do odpovedi. Maročnina se plačuje naprej. Telefon št. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZADAVO

Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravitelstvo sprejema naročnine, iskanje in reklamacije. Cena inzeratov po dogovoru. Za vse kratke oglase primeren popust. Nezapre reklamacije so pošiljati prosto. — Telefon št. 229.

7. številka.

Maribor, dne 17. februarja 1921.

55. letnik.

Proti Pribečevičevi sokolizaciji šol.

Že v zadnjem „Gospodarju“ smo oboževali, da hoče naš prosvetni minister Pribečevič, upiraje se na novi liberalno prikrejeni višji šolski svet v Ljubljani in na naše demokratsko učitelstvo, posokoliti naše šolstvo. Tej Pribečevičevi nasilni sokolizaciji so se uprli vsi krščanski misleči voditelji našega ljudstva, predvsem naši katoliški jugoslovanski školje, ki so se zbrali in šli osebno v Beograd protestirati proti izvedbi sokolizacije naših šol. Zagrebški nadškof dr. Bauer in ljubljanski dr. Jeglič ter djakovski dr. Aksamovič so izročili vladi posebno spomenico, ki vsebuje vso dosedanje protiversko gonjo in delovanje Sokola med mladino in ravno radi verskonavnega zastrupljenja naše mladine zahteva naš episkopat, da ukine minister Pribečevič svoj ukaz za sokolizacijo naših šol.

Našim školom so se pridružili glede nastopa proti izvedbi Pribečevičevega ukaza tudi naši poslanci iz vrst jugoslovanskega kluba: dr. Korošec, in dr. Hohnjec. Dr. Korošec je naslovil svoj tozadevni protest na ministrskega predsednika Pašiča in ministra Pribečeviča; dr. Hohnjec je pa protestiral proti sokolizaciji našega šolstva pri Pribečeviču, kateremu je obrazložil, da naši krščanskistarski ne morejo svojih otrok izročiti v vzgojo svobodomiselnim sokolskim načelom; edino le krščanskim načelom in ciljem, katerih udeležitev zasleduje Orel. Ako bi Pribečevič posokolil naše šole, bi

to storil le nasilnim potom in se s sokolizacijo pregrešil nad vestjo krščanskih staršev in otrok.

Ako bo imel minister Pribečevič za vse te proteste gluha ušesa, potem povdarja poslanec dr. Hohnjec, bo naše ljudstvo prisiljeno, da si samo pomaga ter obvaruje verske svetinje v svojih šolah.

Iz ravnokar povedanega je razvidno, da so naši dušni in politični voditelji podvzeli vse mogoče korake, da zabranijo Pribečevičev sokolski — versko npravi strup za našo mladež. Ako prosvetno ministrstvo ne bo posuhnilo naših školov in politikov, ne moremo odnehati s sokolizacijo vsled tozadevnega odpora od strani naših staršev, ki bodo kot prvi in glavni odgovoritelji svojih otrok napeli zadnja očetovsko materinske sile, da otmejo svojo dečo Bogu, Cerkev, državi ter samim sebi.

Pri vseh naših protestih proti sokolizaciji naših šol pa moramo beliziti, da Samostojna, ki tako rada povdarja svojo vernost in skrb za krščansko vzgojo naše mladine, ni niti v Beogradu, niti v „Kmetijskem listu“ zmigala niti z mezinem proti izpeljavi Pribečevičevega ukaza posokoljevanja. Tozadevna brezbržnost samostojnežev je zopet jasen dokaz za bratstvo liberalne in samostojne stranke, kjer gre zoper vero in krščansko ravnost. So pa naši samostojneži liberalci-svobodomiselnici pod firmo Samostojne kmetijske stranke.

Kaj pridigujejo samostojni poslanci?

Kar je slabega in neprimernega za kmeta, tega je kriv dr. Korošec. Samostojni slikajo dr. Korošca kot tisto strašno zver, ki hoče požreti Slovence in kmeta. Če liberalni finančni minister povzra davke, če zahteva, da jih moramo do konca maja naprej plačati ce je previsoka carina, če je draginja itd., vsega tega je po mnenju samostojnežev kriv dr. Korošec. Korošec je bil menda vsemogočen, ko je bil minister, ker je on edini vsega kriv, kar je on vse lahko napravil. Kaj pa so potem delali drugi ministri? Na liberalnih ministrstvih ne najdemo samostojneži nič slabega, in vendar so v resnici ti največji škodljivci kmeta in država. Ne povedo svojim, da samostojni poslanci v Beogradu podpirajo da so samostojni takoj prisegli kralju liberalci, ki brez njih ne bi imeli veljave, da samostojni delajo zoper samopravo Slovenije; nič jim ne pove, da so samostojni takoj prisegli kralju; dr. Korošec je zahteval, da naj po-

slanci prispejo še le potem, ko bo ustava že sklenjena, in da naj se izpusti beseda „kralju“, a samostojni so glasovali z liberalci za to, da morajo vsi poslanci zdaj takoj prisesti kralju. Ako ne bi samostojni za takojšnjo prisego glasovali, ne bi bilo treba našim in drugim poslancem prisesti.

Samostojni na shodih vedno pravijo svojim, da je Samostojna za vero, da vera mora biti, a ne povejo pa, da so v Beogradu samostojni podpisali zahtevo, da naj vlada prizna, da je vera privatna stvar, to se pravi: če imaš vero je prav, če ne, pa je tudi prav, vera nima nič govornik, ne v šoli, ne v državi, ne v življenju, doma jo lahko imaš, če hočeš, a za javnost je ni treba, državi se na vero in verske resnice ni treba nič ozirati.

Ravno isto trdijo socialni demokrate in druge protiverske stranke. Da tudi samostojni poslanci pravijo, da je vera samo privatna stvar, je

najboljši dokaz, da je samostojna protiverska stranka. Kdor ljubi vero in cerkev, ne more in ne sme biti za to, da je vera privatna stvar, ker to je od cerkve obsojen nauk, to je bogokleten stavek. Taki kristjani so g. Urek in njegovi kompanjoni. Zasebno, privatno se delajo dobre kristjane, a v javnosti, pred ljudmi so Kristus zatajili! Zalostno!

Na shodu v St. Janžu na Stefanovo je Kirbiš zatrjeval ljudem, da so oni za vero, in je rekel, da bo en sodnik vse sodil. To je menda bila edina resnica, ki jo je na tistem shodu izrekel.

Da, Kristus, sodnik bo vse sodil, tudi samostojne ki sedaj hočejo, kakor dokazuje njihov nauk, da je vera privatna stvar, Kristus in njegovo vero je iz javnosti pregnati. Kristus in njegova vera bi morala po mnenju samostojnih kje v kotu v hiši ali v kakem kotičku v srečo lepo na miru in tiho biti, kakor se godi kje v kakem zadnjem „šibelen“ revni od nevalenih otrok zavrženim in zaničevanim prevzickarjem, ki se ne smejo nikjer oglašati in prikazati, ker jim potem mlada dva takoj reče: vi se le skrivajte in tiho bodite, vi nimate nič govoriti. Besede samostojnih: vera je privatna stvar, pomenijo ravno isto: Kristus in vera se ne smeta v javnosti pokazati in oglašati, vidva ne spadata v življenje, v politiko, v javnost, v vladanje, tam imamo samo mi govoriti, mi smo samostojni, na vaju se mi ne bomo in se nam ni treba ozirati, vaju ne bomo poslušali, vidva imata le vedeti na skrivnem kje v srečo ali pri ljenskah ali v cerkvi govoriti. To pomeni nauk samostojnih: vera je privatna stvar. Ali sme tako govoriti in misliti pravi kristjan? Ali se ne pravi to, Kristus pred ljudmi, v javnosti zatajiti? Tudi take kristjane bo, g. Kirbiš, eden sodnik sodi, prav za prav pa jih je že sodil, ko je rekel: Kdor bo mene zatajil pred ljudmi, tega bom tudi jaz zatajil pred Očetom nebeškim! Edino opravičba za Kirbiša in samostojne bi bile Kristusove besede: Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo, oz. kaj govorijo. Toda lahko bi vedeli, če bi hoteli cerkev poslušati, ki ta nauk obsoja. Zato bi na zadnje obveljale za te zasleplence besede: Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik.

Politični ogled.

JUGOSLAVIJA. V Beogradu se vedno deluje ustavni odbor, ki se bavi z raznimi ustavnimi načrti, katere predlagajo posamezne stranke. Doslej so predložili ustavne načrte: Jugoslo-

vanski klub, Narodni klub in muslimani; mnenje teh strank glede bodoče ustave se po vedem krijejo in predvidevajo ti načrti 6 avtonomnih pokrajin. Komunistični in socialistični načrti ustave je prikrejen prvi po ruskem receptu, drugi se pa nagiba k centralizmu. Poleg teh načrtov se imamo vladni načrt, ki je skoz in skoz centralist čen in proti kateremu se bo rijo vse stranke, ki niso v vladi. Zemljoradniki (z njimi naš samostojni) še niso predložili ustavnega načrta, ki bo pa gotovo bolj na centralistično plat. O teh raznih ustavnih načrtih se vršijo razgovori in sejah ustavnega odbora. Naš ministrski svet se peča s preosnovo posameznih pokrajinskih vlad. Doslej je določil novega predsednika za Slovenijo v osebi g. Baltiča. — Stiri ministrstva so dobila poleg ministrov še posebne ministrske pomočnike. — O Radiću pravijo, da pride te dni s 4 poslanci v Beograd in bo predložil regentu obširno spomenico svojih zahtev. Iz Dalmacije javljajo, da vršijo povsod podaljšanje skih mestih italijani predpriprave, da izprazni kraje, ki pripadajo po mirovni pogodbi nam.

AVSTRIJA. Zavezanici nikakor ne dovolijo, da bi se združila Avstrija z Nemčijo, nemško časopisje je pa začelo sedaj širiti v svet vesti o razdelitvi Avstrije na posamezne sosedne države, kar pa ne odgovarja dejstvu.

RUSIJA. Na Ruskem imajo zopet nove, za boljševike nevarne punte mornarjev. Bolševiška mornarica se je spuntala radi slabe prehrane in se polastila Petrograda. Puntarski mornarji grozijo, da bodo začeli obstreljati Petrograd, ako jim sovjetska vlada ne izpolni njihovih zahtev. — Romuni se silno bojijo bolševiške ofenzive, ki bi imela kmalu pričeti. Romuni se oborožujejo na vse kriplje, v romunski armadi je veliko francoskih oficirjev, ki bi naj preosnovali romunsko armado.

Tedenske novice.

NAS NOVI PODLISTEK. Naše čitatelje opozarjamo na naš novi podlistek: „Zaklad na otoku“. Snov bo zanimiva ravno tako kot „Robinson“ in „Salomonovi rudniki“. Podlistek bo precej dolg in začnemo s priobčevanjem te velezanimive povesti s prihodnjo številko. Vsak kmet, ki si hoče tedensko kratiti zimske večere s privlačnim čtivom, naj si naroči „Gospodarja“.

DELOVANJE NAŠIH POSLANCEV v Beogradu. Pred nekaj dnevi je vložil poslanec dr. Josip Hohnjec v imenu Jugoslovanskega kluba pri mi-

Hajduk Veljko Petrovič.

(Konec.)

Ko so leta 1810 Rusi vkorakali v Krajino, gre tudi Veljko s svojimi vojakimi-momki pred njimi ter se je celo leto pri njih hrabro vojskoval ob Donavi in Timoku, a za svojo hrabrost je dobil zlato svetinjo; na jesen je pehal rusko vojsko pod Varvarin, ker je v oni slavni bitki bil ranjen na leto roko in je od tega ostal nekoliko pohabljen (da ni mogel prsta dobro raztegniti, niti skrečiti). Tega leta je dobil neke od Turkov zelo lepo sabljo, okovano s srebrom in z zlatom in okrašeno s kamenjem, pa jo po takratnem načelniku ruske vojske pošlje v dar feldmaršalu Kamenskemu, ki mu jo je pa postal nazaj z izgovorom, da ni vreden nositi take sablje, nego naj jo nosi oni junak, ki jo je dobil od Turkov, ter mu še pošlje 200 cekinov v dar.

Četudi se je tega leta sestal ter spravi s Črnim Jurijem, vendar pa ostane na jesen zopet pri Milenku in pri Petru, ki ga po novem letu (1811) vzameta s sabo v Beograd, da bi jima s svojimi momki bil na pomoč, če

se pobijeta z Mladenom in s Črnim Jurijem. Ko pa uvidita Črni Jurij in Mladen, da je Veljko edina podpora Milenkova in Petrova, se mu stakata in podkupita ga, a obenem se prineseta neko lažljivo pismo, da so Turki udarili na Banjo ter ga takole odpravita na mejo proti Turkom, ter se obljubita, da pošljeta takoj z njim vojvodsko diplomu, kakor hitro bo izdelana.

Istege leta na poletje ga zopet napade o one bulubaše in knežiči iz Banjske in iz Ornoriješke, ki so že na minuli skupščini bili postali vo vodi, toda od nje niso mogli doseči, da vojvodujejo, ter ga obtožijo pri Mladenu in Črnem Juriju in se podkupijo pisarje Črnega Jurija. Tako ga odstranijo iz Banje in premeste v Negotin, namesto Miše Karapandžića, ki je tega leta umrl. Ko je tako dospel v Negotin, ni imel nobenega drugega bogastva, kakor dobrega konja in gosposko obleko in orožje, kar je vse, kar je dobil na vojski, je razdeljeval med svoje. Toda tukaj vzame 1. 1812 od državnega sveta v zakup brodovino in drobovje zaklanih živali v dotičnem kraju ter po sreči zelo obogati.

A tudi ta dobiček je ves razdelil med svoje bimbaše in bulubaše.

Ko se leta 1813 prične vojska s Turki, mu priide državni svet in Črni Jurij se tri kneževine iz nahije požarevačke na pomoč, da čuva oni okraj pred Turki. Ker je z ostalimi otroci in ženskami odpravil iz Negotina tudi svojo ženo in otroke v Poreč, pride k njemu neki prijatelj in videniš jo sobi različno srebrno konjsko nakitje in vsakovrsne druge dragocene stvari, vpraša ga zvečer na samem, čemu tudi teh reči ni odposlal z ženo v Poreč? Veljko pa odgovori: „Zenske naj nosijo in čuva o njihove srajce in nogavice in platno in prejo in pletivo: to so pa junaške stvari, katere sem dobil s svojo sabljo, pa treba tudi sedaj, da jih s sabljo čuvam: kdor pa tega ne more s sabljo čuvati in braniti, tudi ni vreden, da jih ima. Sramota bi bila, da pridejo Turki v mojo hišo, pa pri toliki slavi mojega imena, ničesar v nji ne najdemo.“ Ta njegov prijatelj je nameraval iti v Beograd, a Veljko ga zadržuje in ustavlja, rekoč: „Midva sva tukaj preživela skupaj mnogo veselih dni, ostani še sedaj, da razbijemo Ka-

pejan-pašo (o katerem se je govorilo, da hoče udariti z vojsko na Negotin), da dobiva tudi slavo.“ Prijatelj ga še vpraša, kako misli sedaj razbiti Turke, a Veljko mu odgovori: „E, kako? Svoje vojake in bečare popeljem prednje, pa jih namlatim.“ Takrat ni imel pod svojim poveljstvom vse vojske več kot 3000, pa še to ni bilo vse v Negotinu, nego je je bilo nekaj premesčene v Brzo Palanko, a nekaj v Velikem Ostrovo, a za Turke se je znalo, da jih gre na Negotin nad 15.000, radi tega mu reče prijatelj: „Toda zdaj ne udari na tebe samo subaši, nego pride carska vojska in pripelje bojne topove in granate; zato bi bilo morda bolje, da se ti ne zapreš v Negotin, nego da narediš še eno majhno utrdbo kje na planini, a tukaj da postaviš samo toliko pehote, kolikor je potrebno za čuvanje nasipa ter ti postavi dobre načelnike. Kadar udarijo Turki čez Timok, pojdi jim takoj naproti z vojniki in z bečari, pa ako jih razbiješ, vrni se zopet v Negotin nazaj!“

„Ako pa oni razbijejo tebe, — na vračaj se več v Negotin, nego pojdi z vso konjenico in z vso vojsko, kar je

ministrskemu predsedstvu in železniškemu ministrstvu odločne interpelacije v sledečih zadevah: 1. Glede preganjanja koroških Slovencev od strani koroških Nemcev in nemčurjev. 2. Radi nasilstev, ki jih uganjajo Italijani na kršaških Slovence, katerim so razbili stroje tiskarne, v kateri se tiska list „Edinost.“ V svoji interpelaciji zahteva dr. Hohnjec energičen nastop vlade napram Avstriji in Italiji, ki naj napravita v svojih mejah končni red. 3. Zahteva Jugoslovanski klub vzpostavitev rednega prometa na progi Maribor—Spilje—Radgona—Ljutomer, ki so ga ukinili Nemci, brez da bi se ozirali na senžermensko mirovno pogodbo, po kateri je Avstrija dolžna, dovoliti naši državi svobodni tranzit. 4. Se zavzema Jugoslovanski klub za prepotrebno gradbo železnice med M. Soboto—Ljutomerom in Ormožem. Ta železnica, ki bi spajala Prekmurje s Slajersko, je za Prekmurce življenjskega pomena in se žal dosedaj ni še storilo ničesar drugega, nego prve korake priprave. 5. Je opozoril dr. Jos. Hohnjec železniškega ministra na železnico med Mursko Soboto in Hodočem, ki že pol leta ne funkcionira. — Iz gornjega je razvidno, da delujejo naši poslanci res za ljudstvo in da poznajo važne gospodarske potrebe. Upajmo, da bo vlada vsaj nekaj ukrepila glede navedenih zahtev.

VOJNA POSOJILA. Novi demokratski finančni minister Kumanudi je dal razglasiti, da ne priznava vojnih posojil. Proti temu je odločno nastopil poslanec Kmetске zveze g. Klekl, ki je v finančnem ministrstvu radi tega ugovarjal, a ni ničesar opravil, ker demokrati ne odnehajo. Ker so izmed vseh slovenskih strank samo liberalci na vladi, nosijo pri nas vso odgovornost za to neznosno krivico, ki jo hočejo naprtili slovenskemu ljudstvu. To je go gospodarstvo liberalcev, katerim je potreba in dobrobit slovenskega ljudstva deveta briga. Demokrati bodo krivi, ako bodo v Sloveniji zapadla vojna posojila v znesku 400 milijonov kron in ako bo marsikateri revež, ki je bil za tiste borne stolake, ki jih je moral vtakniti pod pritiskom takratnih razmer v vojna posojila.

SPOR V KLUBU ZEMLJORADNIKOV. V stranki zemljoradnikov, katere coklja so tudi slovenski samostojneži, je nastal razdvoj. Kranjski samostojnež mesar Pucelj in „kmet“ dr. Vošnjak bi rada postala ministra, radi tega silijo naši samostojneži v vlado, da bi si posamezniki napolnili svoje žepce z ministrskimi plačami — zemljoradniki iz Srbije in Bosne pa so proti vstopu v vlado. Najbolj se pa jezi na svoje zemljoradniške tovariše slajerska deteljičja kravarji. Urek. Drogenik in Mrmolja, ki nimajo v klubu niti napramne šarže, še mesta vrtarja niso hoteli odkazati nobenemu. Sodar Kirbiš iz Prepolj baje briše — prah raz stolcev v beograjskem klubu zemljoradnikov in obuva copate dr. Vošnjaku. Iz takega medsebojnega razmerja je pač umljiva jeza naše samostojne deteljičje na kmete dohtarje, mesarje, bodoče ministre in srbsko-bosanske Gubce za staro pravdo, ki noče nič slišati o ministrskih stolčkih. Naši samostojni kmetje pa čakajo v domovini zamaž na poprej jim objavljenih darove iz Beograda! Kmetje v rokavicah kot Urek, prodajalec snopca — Drogenik in vrtarji — Mrmolja so pač poslanci za svoj kmetiskogospodski žep; kmetjski davki, občna draginja, prepoved uvoza italijanskega vina, prosti izvoz živine itd., itd., so jim pa postranska stvar. Naši samostojneži! V Beogradu boj za

je odveč na ntrdbah, na planini; a Turki se te bodo s planine, če imaš 1000 ljudi, bolj bali, kakor pa, če bi jih imel 10.000, pa te tukaj obkolijo.“ Nato se Veljko z grohotom nasmeje in odgovori: „E, ti si se splašil — pred Turki. Prosti samo Boga, da Turki udatijo, pa kadar pridejo moji kozači s Timoka ter rečejo: Turek prihaja takrat pripašem sabljo in zajašem Kušjo, pa pojdem na polje pred nje, t pa pokliču ključarja Petra da ti prinese zemljevid, pa tukaj sedi in pij in vzemi daljnogled in gledaj, kako jih mlatim.“ Nekaj dni potem odide njegov prijatelj sročno v Poreč in od tam v Beograd. Veljko pa ostane v Negotinu po starem.

svoj žep, ne pa za staro kmetisko pravdo, katere izvojevanje so oznanjali pred volitvami.

MARIBORSKIM STOLNIM DEKANOM je imenovan kanonik dr. Ivan Tomažič.

OBCINSKE VOLITVE V SLOVENIJI. Po poročilih, ki prihajajo iz Beograda, namerava beograjska vlada razpisati v začetku aprila občinske volitve za Slovenijo. Demokracije so dosegli pregled občinskega volilnega reda za Slovenijo, ki ga je potrdil svoječasno sam regent s svojim podpisom. Občinske volitve so bodo vršile na podlagi volilnih seznamov za ustavotvorno skupščino brez ženske volilne pravice in se bo zopet glasovalo s kroglicami. Zenske ne bodo glasovale. Značilno je dejstvo, da bodo občine morale predložiti tiskane kandidatne liste. Občinske volitve so torej zaenkrat na vidiku. Mislimo pa, da se demokratom ne bo zlahka posrečilo, vsiliti nam spremenjen volilni red, ker je njihova vlada pozidana na trilih temeljih in nimajo niti večine, s katero bi zamogli izvesti svoje načrte.

PREDSEDNIK deželne vlade za Slovenijo. Vlada v Beogradu je imenovala za novega predsednika deželne vlade za Slovenijo dr. Vil. Baliča, ki je bil dosedaj v ministrstvu za notranje zadeve. Korak za korakom se že izpolnjujejo želje naših liberalcev, in njihovih duševnih sorodnikov, da zavladava naši državi strog — centralizem.

SHOD KZ v St. Juriju v Slov. goricah. V nedeljo, dne 20. t. m. se vrši po rani službi božji shod Slov. kmetске zveze pri g. Krajcu. Govoril poslanec Roskar o političnih in gospodarskih vprašanjih. Po shodu občini zbor krajevne organizacije SKZ.

IZID LJUDSKEGA STETJA v Mariboru Celju in v Ljubljani je sledeč: Po zadnjem ljudskem šteju šteje Maribor 28.202 prebivalcev ter 2537 vojakov. Od teh je Slovencev 20.929 oseb, Srbov in Hrvatov 776 in drugih Slovanov 436 oseb; Nemcev pa 6512 oseb. Od teh je katoličanov 28.064, protestantov 821 in pravoslavni 1572 oseb. Iz teh števk je razvidno, da je bil značaj Maribora kot nemške mesto samo umetno ustvarjen. V Celju so našli 6700 oseb brez vojaštva, od teh je samo 949 Nemcev. Kdo bi se še drznil trditi, da je bilo Celje nemško mesto? Ljubljana šteje brez predmetstja 53.072 nevojakega prebivalstva. Od teh je Slovencev 50.275 oseb, drugih Slovanov 760 oseb, Nemcev 1690 in Italijanov 175 oseb. Po veroizpovedanju je katoličanov 48.246 oseb, pravoslavni 2046 in židov 91 oseb.

ZIVAHNO DRUSTVENO delovanje. Zelo agilno in marljivo bratno društvo pri Sv. Juriju v Slov. goricah je priredilo dne 2. in 3. t. m. dve dobro uspeli igri. V preteklem letu je društvo priredilo 8 gledaliških predstav, en poučni tečaj, ena st mladinskih shodov; člani so prebrali 2372 knjig. Društvo je bilo naročeno na 9 časopisov in je s tem znatno delovalo na prosvetnem polju. Le naprej, po začetni poti! — Na gostiji Pivca-Caf je nabral g. Stipar za društvo lepo svoto 60 K. Iskrena hvala!

NOVI ZVONOV za Dobrobo. ponedeljek 7. februarja so možje zbrani pri velikonočnem izpraševanju sklenili, da mora Dobroba dobiti nova zvonove. Sestavil se je odbor, ki je takoj vzel vse priprave v roke. Upamo da najdemo v ljudstvu doma in drugod dovolj zaslombe. Kar damo Bogu nam bo povrnil.

POSNEMANJA vredno in vzgledno. Na gostji vrliga mladega gospodarja Ivana Urbasa z Anico Vido- vič v Selnici ob Dravi so se gostje prav lepo izkazali. Nabrali so 1565 K in sicer: 500 K za občinske uboge občine Slamen, 565 K za Citalnico in 500 K za Kmetsko zvezo. Vsem darovalnim gostom Bog plati.

ZANIMIVE poroke so se izvršile na Dobrovi v predpusti. Zalostan je bila Flisova, kjer so prejšnji večer morali odpeljati nevestinega očeta, ker se mu vsled bolezni večkrat / pamet zmede, da je že večkrat polizkusil hišo zažgati. Peljala sta ga dva člana rešilnega oddelka požarne brambre. V Selju jima je usel in še od nesel enemu sukno. Zda ga še iščejo.

POROKE in smrtni slučaj. Pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah ste bili poročeni dve sestr: eden dan: Lizika in Rezika Roskar iz Most. Rezika je poročila Franca Golob k Sv. Andražu v Slov. gor., Lizika pa Maksa Kolnik v Sudence pri Mariboru. Na gostijah se je nabralo 228 K za uboge dijake. V Kozjem je bila poroka g. M. Bah iz Jesovca s K. Bovha na Buče, in g. M. Maček z J. Kunst na Zeče. V Dobju pri Planini je preminul Anton Hrastnik, naš zvest pristav in krajevni načelnik KZ. Bil je tudi več let župan in odbornik kozjanskega okrajnega zastopa.

USTRELIL se je v Studenem pri Mariboru dne 13. februarja ponoči v duševni zmedenosti v pričlo svoje žene poduradnik okrajnega glavarstva Alojzij Mihelič.

NAPAD IN ROP se je izvršil pred dobrim tednom na g. Stanca iz ruske tovarne na poti iz Ruš v Selnico. Dva neznana roparja sta napadla g. Stanca in mu oropala 22.000 kron.

IZ GORNJEGRADSKEGA OKRAJA. Po Ljubnem in Lučah ter Sv. Frančišku razsajajo koze in zahtevajo mnogo mladih življenj. Koze so zanesli v naš okraj cigani iz Koroške. Križ je, da si navadni ljudje ne dajo dopovedati in se prepričati o veliki nevarnosti nalezljivih bolezni. Tudi županstva ne vršijo v tem oziru vedno svoje dolžnosti. Manjka nam zdravnikov, ker gornjegraški ne zna dobro slovenski, mozirski pa je obolel vsled težavnega dela in napornih potov po hribih. Koze so že vdrle tudi v rečičko občino. Bog nas obvaruj te strašne bolezni!

GORNJESAVINJSKA DOLINA. Zeleni kot kuščarji so naši takozvani samostojneži, po domače: neznačajneži. Jim nekaj ne štima. Stramujejo se svojega stanovskega in političnega grba, ki je krasil ob volitvah njih škafitjo: zelena krava. Upamo, da bo njih kes držal. Kaj ne, gospod Zidar, Cajnari in tovariši?

VELIK POŽAR v KRANJU. V državnem skladišču v Kranju je dne 8. t. m. izbruhnil požar, ki je povzročil poldrugi milijon kron škode. K veliki sreči se je posrečilo še pravočasno rešiti 3 velike sode bencina, kajti ako bi se bil užgal ta bencin, bi bila izgubljena še tudi sosedna poslopja. Domneva se, da je požar zanetila zlobna roka.

NOVA TRGOVINA v Račjem. V Račjem je prevzel Josip Hvalec zna no trgovino Th. Bothe, ki je bila delj časa zaprta. Ker ni bilo v Račjem kakor tudi v celi občini nobene trgovine, ki bi bila ustrezala vsem potrebam tamošnjega prebivalstva, bo novo trgovino vsakdo z veseljem pozdravil. Več tozadnevno v inseratnem delu lista.

KOLIKO STANE letno bencin za ministrske in državne avtomobile? Lansko leto je stal samo bencin za državne avtomobile v Beogradu 11 milijonov dinarjev. V teh avtomobilih pa se ne vozarijo samo ministri in državniki, ampak tudi njih gospe. Lepi letni izdatki, katere beleži naš finančni minister na kmetске žulje.

ZDRUŽENJE AVSTRIJE z Nemčijo. „Wiener Montagszeitung“ doznava, da je francoski poslanik glede gibanja za združenje Avstrije z Nemčijo izjavil avstrijskemu državnemu kanceljeru dr. Mayrju, da bodo v slučaju ujedinenja zasedle čehoslovaške čete Dunaj, jugoslovansko vojaštvo pa koroško.

SEŽIGALIŠČE za mrljce ali za dozvani krematorij nameravajo zgraditi na Dunaju. Listi poročajo, da bodo pričeli v mesecu juliju t. l. že z gradnjo. Avstrijci, ki prosjačijo pri razreznikih za živež in tarnajo vedno o gospodarskih bremenih, so res čudni ljudje. Ali bi ne bilo dobro, ako bi si Dunajčani za denar, ki ga razmetujejo za sežigališče mrljev, raje nakupili živeža in uredili slabe prehranjevalne razmere? Bog jim podeli prepovedno pamet!

SVEČANI DAN SLOVAKOV. Kakor javljajo listi iz Prage, se je dne 13. t. m. vršila svečana posvetitev slovaških školov. Stranke, celo še socialistična, so poslale brezizjemno deputacije k veliki svečanosti. Zvečer se je vršila bakljada. V gradu so povdarjali na pojedini razni govorniki

lomen zgodovinskega dneva.

POLETNI CAS na Češkem. — „Tribuna“ javlja, da na Češkem ne bodo uvedli poletnega časa. A ker pa nameravajo Francozi in Italijani uvesti v svojih državah poletni čas, ga bodo vpeljali gotovo tudi pri nas, ker se po srbskih nazorih moramo vedno ravnati tako, kot delajo in mislijo g. Francozi.

DOSEDAJ NAJLAŽJE letalo je znašel nek francoski inženjer. Letalo tehtalo samo 336 kilogramov in ga ggnitja v zrak dva vijaka.

ZADNJI DNEVI carske rodbine. O umoru rodbine ruskega carja pripoveduje Švicar Peter Gilliard v pariških listih sledeče: Komisar Jurowsky, predsednik vsega mogočih sodišč, imenovanih „čezvičaje“, se je bavil v juniju leta 1918 z mistijo, ubiti člane carske rodbine. V ta namen si je preskrbel tucat vojaških revolverjev in si najel 7 rdečih gardistov. A prej pa je že izjavil, da bo dne 16. julija usmrčena cela vladarska rodbina. Po polnoči je stopil Jurowsky v sobo carske družine, jo zbudil ter vsem o dom rodbine zapovedal, da naj mu hitro sledijo. Sli so v večjo sobo v pritličju, kjer so stali omenjeni gardisti že pripravljeni. Jurowsky je nato rekel carju: „Vaši so Vas hoteli osvoboditi, pa se jim ni posrečilo, sedaj morate umreti!“ Nato je z revolverjem ustrelil proti carju, ki je takoj izdahnil svojo dušo. To je bilo znamenje za salvo. Vsak vojak si je izbral svojo žrtev. Vse žrtve so bile očividno takoj mrtve, le carjevič je stokal, dokler ga Jurowsky ni ustrelil. Velika kneginja Anastazija je kričala, ko je bila že ranjena in jo je moral rdeči gardist z bajonetom prebosti. Nato so jim odvzeli dragocenosti, jih peljali v gozd, trupla položili na grmado in jih sežgali. Trde kosti so uničili z žvepleno kislino. Toliko poročajo listi.

DOBRODELNE PRIREDITVE v Ameriki. Nedavno je priredil znani Hoover, glavni ravnatelj za prehrano Evrope, dobrodelno večerjo, za katere je moral vsak povabljenec plačati 1 tisoč dolarjev, dočim je bila zelo preprosta in je stala za osebo komaj 10 K. Na ta način je nabral za stradanjočo Evropo 36.000.000 dolarjev. Kako se pa pri nas prirejajo take dobrodelne prireditve? Odgovor je znan: Dobidek od takih prireditev imajo navadno gostilničarji, na reveže, za katere so namenjene prireditve, pa pride komaj nekaj bornih kronic.

HARDING ZA RAZOROŽITEV. Predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike, Harding, je izjavil v listu: „New-York American“, da je prišel trenutek splošne razorožitve celega sveta. Harding je mnenja, da bi se evropski narodi, trudni dolgoletne vojne, gotovo odzvali njegovemu klicu in bi se udeležili razorožitvene konference.

HMEJLARSKO DRUSTVO v Zaleu javi svojim članom, da je društveni odbor sklenil, letnino za 1921 zvišati od 5 na 20 K. Položnice se bodo razposlale te dni potom gg. poverjenikov. Društveni blagofnik prosí, da se letnina pošilja le potom poštne hranilnice.

ZA KMETSKO ZVEZO so nabrali na gostiji Franca Ducman pri Sv. Florjanu pod Bočem 174 K. Zavednim svatom in nabiralcu g. organistu Jožetu Sircu priručna hvala! Zaupniki KZ so na sestanku v Gornjemgradu nabrali 110 K. v Kozjem 123 K. Iskrena zahvala!

POSTNI CAS se toplo priporoča: I. Marija žalostna Mat. Spisal dr. Jos. Hohnjec. Ta molitvenik obsega krasna premišljevanja posebno za kršćanske matere. Stane trdo vezan z rudečo obrezo s poštnino vred 15. K. Naroči se v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 2. Venečesvetli pesmi. To je najlepša slovenska zbirka, ki obsega 1000 pobožnih pesmi. Stane lepo vezana z rudečo obrezo s poštnino vred 30 K. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Gospodarstvo.

KMET, POGLEJ SI SVOJE GROBOKOPE! Proti izvozu klavne živine in mesa delajo mesarji. Mesarji trdijo, da se veliko živine oziroma mesa izvažajo iz države, da bo doma zmanjkalo mesa. Zato zahtevajo, da